

שמעון הכסטר
רח' גרץ 7
ירושלים 93111
ת.ז. 00038858-7

ירושלים, ט' אלול תשע"ד
31.8.2014

אל: מר פראוור, מ"מ נציב שירות המדינה

הנדון: הנחיות הנציבות לחישוב גימלתי

1. כללי

התחלתי לעבוד בשירות המדינה (אגף החשב הכללי-משרד האוצר) בכתב מינוי בשנת 1970.

ב-1.4.1990, בעת שכיחתי כחשב בכיר במשרד המשפטים ודרגתי היתה דרגה אחת מתחת לדרגה העליונה בדירוג המח"ר (12 מתוך 13 בזמנו), הסכמתי לוותר על כתב המינוי, בתמורה לשיפור בשכר (90% משכר סגן שר/מנכ"ל לאחר 35 שנות שרות) ושיפור בזכויות לגימלה, שעוגנו ב"חוזה בכירים" (רמה א') כדלקמן:

א: גימלה לתקופת החוזה (סעיף 12 לחוזה)

משכורת אחרונה, כפול 2%, כפול מספר כל שנות העבודה בחוזה (ללא שיקלול כלשהו),

+

ב: יתרת גימלה, בגין שנות העבודה בכתב מינוי (סעיף 12א):

משכורת בדרגה 46+ (דרגת פרישה, עליונה בסולם דרגות המח"ר) בשיא הותק כפול 2% לשנה.

מצ"ב מכתב של מר יוסי יהודה, שעד לאחרונה היה סמנכ"ל בכיר למינהל ומשאבי אנוש ברשות המיסים ואשר שימש כסגן ראש מינהל הסגל הבכיר בנשי"מ בשנים 1990-1996 (התקופה שבה נחתמו חוזי הבכירים הראשונים) המאשר שאכן אלו הם תנאי הגימלה המוסכמים (להלן: "נוסחת החוזה").

הנציבות האריכה את החוזה שלי באותה מתכונת 5 (!) פעמים (עד 31.3.2014).

2. הנחיות שגויות לחישוב גימלתי

למרות האמור בחוזה, כמתואר לעיל, הנחה סגן הנציב מר מ. אהרונב את מינהלת הגימלאות לחשב את גימלתי בלא קשר לאמור בחוזה (להלן: נוסחת אהרונב") כלהלן:

לתקופת החוזה: לפי נוסחה מעוותת וחסרת בסיס של "מוצא חשבוני משוקלל" (לא מופיע בחוזה) כתוצאה מכך אני מקבל בפועל עבור תקופה זו - בניגוד לחוק- גימלה של כ-1.5% (במקום 2%) לשנה ולתקופת כתב המינוי: לפי דרגה 44+ (=שתי!) דרגות מתחת לדרגה העליונה בדרוג) במקום לפי דרגה 46+ (הדרגה העליונה בדרוג).

המשמעות היא שבמשיכת קולמוס, ללא תיאום מראש, ללא אזהרה כלשהי ורק אחרי שפרשתי מהשרות, הורידו אותי ב-2 דרגות ונקבעה נוסחה הגוזלת ממני מדי חודש בחודשו כ-2,000 ש"ח מהגימלה.

3. עירעור על נוסחת אהרונב

במינהלת הגימלאות הסכימו עם עיקרי טענותיי (המפורטים להלן) נגד ההנחיות, אולם ידיהם היו כבולות לאור הנחיות הנציבות. ע"פ המלצתם פניתי אל מר אהרונב שחתם על ההנחיות השגויות, ופרטתי בפניו שוב ושוב את כל הטענות וסיפקתי רשימה ארוכה של הוכחות בליווי כל האסמכתאות הנדרשות, המצביעות על כך שההנחיות שלו אינן תואמות לאמור בחוזה ולהבנות הנילוות כפי שעולה מהתנהלות כל המערכת כלפי במשך עשרות שנים.

לחיזוק טיעוניי הצבעתי בין היתר על העובדות הבאות:

* **נתוני "המשכורת הקובעת" לפנסיה שלי**, גם לתקופת החוזה וגם לתקופת כתב המינוי, המחושבים לפי נוסחת החוזה הנ"ל, הופיעו מדי חודש ע"ג **תלוש המשכורת**. בכך ניתן לי להבין שהנציבות שחתמה אתי על החוזה מתחייבת שתנאי הפרישה שלי יהיו ע"פ נוסחת החוזה דלעיל.

* על דעת הנציבות, נוכח ממשכורת, מדי חודש בחודשו ולאורך שנים ארוכות, סכומים משמעותיים כחלקי במימון הפנסיה שלי, שחושבו על בסיס ההבנה של כל הגורמים המוסמכים במערכת (לרבות החשב הכללי, הממונה על השכר, חשבי משרד האוצר, מנהלי וחשבי מחלקת המשכורת לדורותיהם ומומחי השכר של חב' מלמ), שלפי החוזה שבידי המשכורת הקובעת לגימלאות שלי תהיה לפי נוסחת החוזה הנ"ל, ובכך שילמתי ורכשתי בכספי זכויות לפנסיה לפי נוסחת החוזה הנ"ל.

* במכתב אלי (מ-1.2.2005) של המשנה לנציב שרות המדינה מר י. ברגר, נאמר שאני זכאי לדרגת פרישה (46) ושזכויותי הן של חשב בכיר "לרבות דרגה וקידום לגימלאות" ו"שכל תיקון בדרגה שיחול במועד כלשהו על החשבים הבכירים" יחול גם עלי (סעיף 2 למכתב).

* מענק היובל שקבלתי כל שנה, באישור כל הגורמים הרלוונטיים, התבסס על דרגה 46 מח"ר ולא דרגה 44.

* משכורתי לפי החוזה היתה בשעור של 90% ממשכורת מנכ"ל, וכאמור במכתב הנ"ל של מר יוסי יהודה, וכפי שהדבר מצוין גם בחוברת של "מינהל הסגל הבכיר - דרכי מנוי ותנאי העסקה", משכורת כזו ניתנה למי שהיה זכאי לדרגה הגבוהה בסולם הדרגות (46). אילו דרגתי היתה רק 44 כפי שהנחה מר אהרונב, משכורתי היתה צ"ל 85% בלבד ממשכורת מנכ"ל.

* סעיף 17 לחוזה שלי קובע שכל שינוי לטובת העובדים שדרגתם ומעמדם כשלי (לא חשוב באיזה חוזה הם עובדים) יחול גם עלי, ולכן מגיעה גם לי גימלה כפי שניתנה לכל החשבים הבכירים שפרשו, לתקופת החוזה לפי משכורת החוזה ללא שקלול כלשהו והיתרה לפי דרגה 46+ בשיא הותק.

4. טיעונים משפטיים

* המונח ו/או הנוסחה של "ממוצע חשבוני משוקלל" שעליה מתבססת נוסחת אהרונב, לא מופיעה כלל בחוזה. הדבקתה כפרשנות לתנאי הגימלה שלי (לסעיף 12ב לחוזה) – רק אחרי שפרשתי מהשרות – לא רק שאינה הוגנת אלא שהיא גם סותרת את סעיף 25א לחוק החוזים הנ"ל הקובע שהחוזה "...יפורש בהתאם ללשונו".

הפרשנות של אהרונב לסעיף ("ממוצע חשבוני משוקלל") אינה פרשנות "בהתאם ללשונו" של הסעיף האומר בפשטות כי הגימלה תחושב על בסיס "...המשכורת הכוללת לפי סעיף 6 לעיל וכפי שתעודכן לפי סעיף 8" כלאמר: לפי המשכורת המעודכנת של החוזה.

* בהקשר זה ציטטתי גם מתוך פס"ד שופט בית המשפט העליון רבלין (רע"א 3961/10 המוסד לביטוח לאומי נ' סהר ואחרים מ- 26.2.2012, פסקה 15) האומר כי:

"קיימת חזקה שלפיה פרשנות החוזה היא זו התואמת את המשמעות הפשוטה, הרגילה והטבעית של הכתוב - היא המשמעות האינטואיטיבית הקמה עם קריאת לשון החוזה"
"לשון החוזה....אינו מאפשר לייחס לחוזה פרשנות שאינה מתיישבת עם לשונו"

בעברית "פשוטה רגילה וטבעית" אין כמובן קשר בין "המשמעות האינטואיטיבית" של לשון הסעיף בחוזה, האומר בפשטות ובמפורש שהגימלה תחושב על בסיס המשכורת הכוללת המעודכנת של החוזה (ללא איזכור של שקלול כלשהו), לבין "ממוצע חשבוני משוקלל" שבהנחיות אהרונב.

* בפס"ד נוסף של בית המשפט העליון (ע"א 2232/12 הפטריארכיה הלטינית בירושלים נגד סמיר פארוואגי ואח' - 11.5.2014). קובעת גם כבוד השופטת א' חיות כי:

"לשון החוזה היא התוחמת את גבולות הפרשנות של הטקסט החוזי ועל כן לא ניתן לייחס לחוזה פרשנות שאינה מתיישבת עם לשונו".

ברור לגמרי שפרשנות הסעיף לפי נוסחת אהרונב אינה מתיישבת עם לשון הסעיף.

ובהמשך לנ"ל: כב' השופטת ד' ברק-ארז הוסיפה באותו פסק דין של בית המשפט העליון (שם) כי **"חוזה שנוסח על-ידי בקיאים ויודעי דת ודין, אשר שקלו כל מילה ותג.... לאמור להנתן משקל מכריע ללשון החוזה..." (שם).**

מכאן שהמשפטנים והמומחים בנציבות שניסחו את החוזה שבודאי "שקלו כל מילה ותג" לא חשבו כלל על "ממוצע חשבוני משוקלל" כבסיס לחישוב הגימלה, אחרת הם היו משלבים את הביטוי במפורש בלשון הסעיף. המצאת נוסחה זו והוספתה אחרי עשרות שנים, אינה חוקית ואינה הוגנת בעליל.

* ולסיום :

ע"פ סעיף 25(ב1) לחוק החוזים (כללים) תשל"ג-1973 "חווה הניתן לפרושים שונים והיתה לאחת הצדדים עדיפות בעיצוב תנאיו, פרוש נגדו עדיף על פרוש לטובתו" ומכאן שגם ללא כל הטיעונים והעובדות דלעיל (ונוספים שלא חזרתי עליהם כאן) עצם העובדה שהנציבות היא שניסחה את החווה -ולא אני- מחייבת אותה לחשב את הגימלא לפי הפרשנות שלטובתי, דהיינו לפי נוסחת החווה הנ"ל.

יתירה מזאת: אפילו אם היה שויון כוחות ביני לבין המדינה, (וברור שלא כך הדבר) כבר קבע בית המשפט העליון ע"פ סעיף זה בחוק החוזים (ע"א 9609/01, פס"ד של בית המשפט העליון בשבתו כבית משפט לערעורים אזרחיים, בפני כבוד השופטים: א. ברק, א. ריבלין, ס. גיבוראן) כי:

"...במקרים שבהם "כפות המאזניים מעוינות", יש לפרש את ההסכם לרעת מנסחו....

...כאשר ניצבות לפני הפרשן שתי משמעויות סבירות במידה שווה פחות או יותר, כי אז

יש להעדיף את המשמעות הנוחה יותר לצד שלא ניסח את המסמך....

..... הגיונו של הכלל טמון בשליטת המנסח על תוכן הטקסט. ההנחה היא כי הנסח טרח

להבטיח זכויותיו בעת ניסוח המסמך, בייחוד כאשר מדובר על בעל דין, אשר לו כוח

והשפעה.... מול האזרח, היחיד....

אם הנוסח הוא דו-משמעי או רב-משמעי, ניתנת עדיפות פרשנית נגד הנסח, שהרי אם

הוא -שדאג לענייניו- יצר נוסח בעל משמעויות שונות, אין הוא יכול לבחור לעצמו דווקא

את החלופה הנוחה לו ביותר; היפוכו של דבר: הצד השני, שלא היתה לו גישה

למלאכת הניסוח, זכאי ליהנות מאותה חלופה אפשרית, שהיא מבחינתו של

הצד השני הנוחה ביותר לו. הכלל מגן על אינטרס ההסתמכות של הצד השני

.... אשר זכאי היה להניח כי ניסוח החווה יתפרש פירוש סביר אשר עליו סמך".

על רקע כל הנ"ל לא מובן איך נציבות שרות המדינה בגיבוי הלשכה המשפטית(!) נותנת יד לפרשנות שרירותית, מאוחרת, מפלה, הנוגדת את הוראות החוק והפסיקה והגורמת לי עוול משווע.

לבוא אחרי 26 שנה ולטעון -חד צדדי- ותוך ניצול כוחכם מולי, כאילו זו היתה כוונת הצדדים, למרות שהלשון והעובדות אינם תומכים ואף נוגדים פרשנות זו, אינה אלא היתממות וחוסר תום לב קיצוני.

מכל הנ"ל ומטיעונים נוספים שהעליתי, עולה בברור שההנחיות של מר אהרונב והגימלה המשולמת לי עקב כך אינן תואמות לאמור בחווה, להבנות הנילוות אליו כפי שכל המערכת הממשלתית הבינה, ואינן חוקיות בעליל. אני הסתמכתי בתום לב ובאופן מוחלט על האמור במפורש בחווה ועל התנהלות המערכת במשך עשרות שנים ושינוי הפרשנות גורם לי עוול משווע.

לצערי, ועל אף אין ספור פניות, תחינות ובקשות, ולמרות מאמצים חוזרים ונשנים לא קבלתי תשובות ענייניות לטיעוני. במקום לסייע לי לקבל את המגיע לי בזכות, מתיחסים אלי אחרי יותר כ-43 שנות עבודה כאילו הייתי אויב שצריך לפגוע בו ככל האפשר. מדהים -ומזעזע- לשמוע את אנשי הנציבות המתיחסים לכל העובדות הנ"ל, כחסרי משמעות כי הן התרחשו לטענתם "בטעות" "שלא אושרה ע"י הגורמים הרלוונטיים" ולמרות שה"טעויות" כביכול נמשכו עשרות שנים(!) הן אינן מקנות לי זכויות כלשהן.

נוצר מצב בלתי אפשרי ובלתי הגון בעליל: חווה העסקתי הוא ביני לביין ממשלת ישראל המיוצגת ע"י נציב שרות המדינה... אך במחי יד ובאופן חד צדדי וללא הסבר רציני, תוך ניצול מכוער של העוצמה שבידי הממשלה נגדי כעובד בודד, גזלו ממני הנחיותיו של סגן נציב שרות המדינה, זכויות שצברתי במשך שנים ארוכות מאד של עבודה.

כמי שמתפקד כיום כנציב שרות המדינה אני מבקש את התערבותך המהירה לתיקון העוולה ושגימלתי תשולם ע"פ נוסחת החווה לעיל, רטרואקטיבית מיום פרישתי לגימלאות.

אינני מצרף את ההתכתבויות הרבות (שכולם בנש"מ) אך אשמח לענות לכל שאלה ולהעביר כל חומר שתבקש.

בברכה
ש. הכסטר
טל: 053-5318186